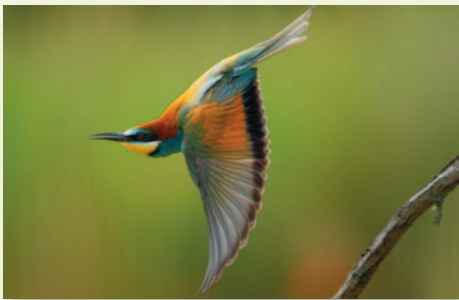

Nyugat-Pannon természeti területek hálózata

PaNaNet: Nyugat-Pannónia gazdag természeti öröksége

Burgenlandban és a vele szomszédos három nyugat-magyarországi megyében, az utóbbi évek folyamán számos, különböző kategóriájú védett természeti területet jelöltek ki. A régióban élő emberekben ezt a sokszínűséget és a közös természeti örökség

értékét szükséges tudatosítani – ez a célja ennek az egyedülálló, határon átnyúló projektnek.

A jelenlegi PaNaNet+ projektben, amely az Interreg V-A Ausztria-Magyarország Együttműködési Program keretében valósul meg, a partnerek kompetenciafejlesztése történik. Ez biztosít alapot fenntartható és innovatív természetturisztikai kínálati elemek fejlesztésére és optimalizálására.

A projektfejlesztés során a partnerek tisztázták a természetturisztikai kínálat továbbfejlesztéséhez szükséges konkrét intézkedéseket, melyek megfogalmazása során mindkét ország turizmusfejlesztési stratégiájában foglaltakat is szem előtt tartották. Napirendre tűztek a látogató-

infrastruktúra és a környezeti nevelés esetében új funkciókat és kialakítási irányelveket, hogy biztosítsák a természeti élmények akadálymentes átélését: taktilis vezetősávokat, Braille-írással tájékoztatótáblákat, kerekesszékekkel, babakocsival és járókerettel jól közlekedhető utakat. A környezeti nevelés és a természeti élmények népszerűsítéséhez kapcsolódó közös nyilvánossági munka és marketing esetében is megfogalmaznak minőségi kritériumokat. A szomszédos PaNaNet területek felé mutató irányító táblák és egy kézikönyv adnak átfogó képet és biztosítanak bepillantást a teljes régióba. Egy osztrák-magyar természetvédelmi és természeti élmény szakszótár összeállítása, ill. önkéntes programok lebonyolítása is szerepel ebben a sokszínű programban.

PaNaNet+ teret ad az életminőségnek

A közös természeti és kulturális örökség védelmének megőrzése, a védett természeti területek jelentősége, mint a jó életminőség alapja, fontos közvetítendő tények, illetve a rajtuk alapuló széleskörű értékteremtés a helyi lakosság számára – ez is mind PaNaNet+.

A Nyugat-Pannon térségben hosszú ideje védett természetet egész évben átélhetjük – a sík vagy a dombos táj, és mindenekelőtt a pannon klíma teszik ezt lehetővé. Ezt az előnyt és a jó hangulatú, határon átnyúló együttműködést a projektpartnerek 2020-ig, számos tevékenység megvalósítása révén kívánják a térség hasznára fordítani.

4 Nemzeti Park

Balaton-felvidéki Nemzeti Park
Fertő-Hanság Nemzeti Park
Neusiedler See - Seewinkel Nemzeti Park
Őrségi Nemzeti Park

4 Tájvédelmi körzet

Mura-menti Tájvédelmi Körzet
Pannonhalmi Tájvédelmi Körzet
Sághegyi Tájvédelmi Körzet
Soproni Tájvédelmi Körzet

8 Natúrpark

Geschriebenstein-Írottktó Natúrpark
Landseer Berge Natúrpark
Neusiedler See-Leithagebirge Natúrpark
Pannontáj-Sokoró Natúrpark
Raab-Őrség-Goričko Natúrpark
Rosalia-Kogelberg Natúrpark
Szigetköz Natúrpark
Weinidylle Natúrpark

Fedezze fel Nyugat-Pannónia védett ter

Sztyepptavak és szikes tavak

Balaton-felvidéki
Nemzeti Park

Fertő-Hanság
Nemzeti Park

Neusiedler See - Leithagebirge
Világörökség Natúrpark

Neusiedler See - Seewinkel
Nemzeti Park

A Nyugat-Pannon térség legérdekesebb élőhelyei között tartjuk számon a sztyepp-tavakat és a szikes tavakat, amelyek minden természetkedvelő szívét megdobogtatják. Nemcsak a madárfajok sokasága és részben óriási egyedszáma ejt ámulatba, hanem a só alakította, állat- és növényfajokban bővelkedő táj különleges kisugárzása. Ezért igazán nem meglepő, hogy szá-

mos természetbúvár keresi fel ezeket a területeket egész évben, minden évszakban, hogy megfigyeljen, ámuljon és fotózzon. A Neusiedler See – Leithagebirge Natúrparkban, a Fertőt nyugati partján fekvő terület jellegét, a nádas és a Lajta-hegység homokkőlejtői közti átmenet határozza meg. Aki egyszer átélhette már a víztükrön csillogó naplementét, sohasem fogja azt elfeleldni.

Éljen át egy falatnyi Afrikát – Európa közepén!

Lápok és nedves rétek

A lápok és mocsarak körül már évszázadok óta a félelem aurája lebegett. A Hanságban (Ausztriában Waasen) 1870 és 1950 között nagy területen zajlott a tőzeg kitermelése. A Hagensdorf település határában fekvő nedves élőhelyek értékei a természetvédelmi oltalom alatt álló kockásliliomos rétek, amelyeken ennek a kipusztulással veszélyeztetett liliumfélének nagy egyedszámú állományai találhatók. A Strem-völgy rétjei a Weinidylle Natúrparkban a legnagyobb területen fennmaradt nedves rétek Burgenlandban, amelyeken

olyan növénykülönlegességek nyílnak, mint a kornistárnics vagy a sárgaliliom. A Kerka-völgyben a virágzó szibériai nőszirmok festik kékre a réteket. Az Őrségi Nemzeti Parkban, a szőcei lápréten találjuk a régióban egyedülálló, rovarokat emésztő növényt, a kereklevelű harmatfűvet. A Kis-Balaton méltán híres gazdag madárvilágáról. A természetbúvárok és madarászok között titkos tippként hallhatunk, a lenyűgöző állat- és növényvilággal bíró Rohrbach-i tó-rétekről, amelyek a Rosalia-Kogelberg Natúrparkban találhatók.

Balaton-felvidéki
Nemzeti Park

Fertő-Hanság
Nemzeti Park

Kerka-mente

Neusiedler See - Seewinkel
Nemzeti Park

Őrségi Nemzeti Park

Rosalia-Kogelberg Natúrpark

Weinidylle Natúrpark

Ki ne ismerné a lápok körül keringő hátborzongató történeteket?

Folyók és árterek

Fertő-Hanság Nemzeti Park

Kerka-mente

Mura-menti
Tájvédelmi körzet

Őrségi Nemzeti Park

Pannonhalmi
Tájvédelmi Körzet

Raab-Őrség-Goričko
Natúrpark

Szigetközi
Tájvédelmi Körzet

A folyók létfontosságú útvonalak és a táj szerves részei. Feltöltenek, erodálnak és folyamatosan alakítják a tájképet. A Szigetköz (Ausztriában „Kleine Schüttinsel”) a Duna fő- és egyik mellékága, a Mosoni-Duna (Ausztriában Wieselburger Donau) építették. E szigetek nagyobb része már 1987 óta, mint tájvédelmi körzet áll természetvédelmi oltalom alatt. A nyílt vízfelszínen telet át a kormorán, a kerce-

réce és a nagy bukó.

A Raab-Őrség-Goričko Hármashatár Natúrpark területén kanyarog, a régió leginkább természetes állapotában megmaradt folyója a Rába, amely osztrák és magyar oldalon egyaránt kínál élményekben gazdag kenutúrákhoz megfelelő szakaszokat. A Mura-menti Tájvédelmi Körzet pedig része a Mura-Dráva-Duna UNESCO Bioszféra Rezervátumnak.

Élje át a sokszínű élővilágot a folyók perspektívájából!

ületeit — és itt élje át magát természetet

Nyugat-Pannónia erdői

Balaton-felvidéki
Nemzeti Park

Írott-kő-Geschriebenstein
Natúrpark

Landseer Berge
Natúrpark

Őrségi Nemzeti Park

Soproni
Tájvédelmi Körzet

Még léteznek – természetközeli erdők, a maguk fenséges szépségükben. Mikroorganizmusok, gombák, növények és állatok – ezt a fajpotenciált száraz ágak és holtfák biztosítják. Közvetlenül Ausztria és Magyarország határán emelkedik ki, a maga 884 méteres magasságával az Adria tengerszintjétől számítva, a Dunántúl legmagasabb pontja, az Írott-kő (Ausztriában Geschriebenstein). Napjainkban a határon átnyúló Geschriebenstein-Írott-kő Natúrpark a természetvédelem össze-

kötő kapcsa a határ mentén. Az Őrségben, Magyarország legnyugatibb területén, az osztrák és a szlovén határ, az egykori Vasfüggöny mentén, nagy kiterjedésű, összefüggő, szinte érintetlen erdőterületek maradtak fenn.

Erdő borítja a Keszthelyi-hegység jelentős részét is, amely a Balatontól északra található. Itt zárt tölgy- és bükkerdők, csereszömörccs-molyhos tölgyerdők, valamint karsztbokor erdők magasodnak.

A Föld vegetáció-történetében az erdők központi szerepet játszanak.

Dombságok és vulkáni kúpok

A Nyugat-Pannon térség, erdőkkel alig borított, lágy dombjai és dombláncai egyedülálló élőhelyeket vonultatnak fel. A leginkább a víz-áteresztő alsó talajrétegeknek köszönhetően, a déli és dél-nyugati lejtőkön egészen különleges növényvilág alakulhatott ki. Pannonhalmi dombvonulatából, Győrtől délre, északról a Duna völgye, délről pedig a Bakony-hegység által határolva, három domb emelkedik ki: a Szemere, a Csanak és Pannonhalmi. A leglátványosabb tektonikai jelen-

ségeket a vulkánok és a vulkanikus tevékenységek hozták létre. A Ság-hegy (Ausztriában Sagberg) egykori vulkánja Celldömölk közelében emelkedik a Kisalföld fölé, és magányos elhelyezkedésének valamint geológiai különlegességeinek köszönhetően élővilága gazdag ritka növény- és állatfajokban. A Balaton-felvidéki Nemzeti Parkban és az azt övező területeken, számos kialudt vulkán emelkedik ki, amelyek lejtőin a legkülönfélébb képződmények és növények találhatók.

Balaton-felvidéki
Nemzeti Park

Landseer Berge
Natúrpark

Neusiedler See - Leithagebirge
Világörökség Natúrpark

Pannonhalmi
Tájvédelmi Körzet

Rosalia-Kogelberg
Natúrpark

Sághegy
Tájvédelmi Körzet

Weinidyllé Natúrpark

A Landseer Berge Natúrpark fekszik a Pauliberg, Ausztria legöregebb kialudt vulkánja.

Száraz gyepek, legelők és sztyeppék

Balaton-felvidéki
Nemzeti Park

Fertő-Hanság Nemzeti Park

Geschriebenstein-Írott-kő
Natúrpark

Landseer Berge Natúrpark

Neusiedler See - Leithagebirge
Világörökség Natúrpark

Neusiedler See - Seewinkel
Nemzeti Park

Pannonhalmi
Tájvédelmi Körzet

A PaNaNet-térségben találhatóak Közép-Európa legszebb szárazgyep élőhelyei. Mint a határon átnyúló természetvédelmi-hálózat magterületei, növény- és állatfajok hihetetlen sokféleségének szolgálnak otthonul. Nyugat-Pannónia sztyeppterületei közül csak kevés tekinthető eredeti sztyeppének. Legtöbbjük másodlagos sztyeppterület, amely antropogén hasznosítás révén alakult ki. Irtás, legeltetés vagy épp kaszálás akadályozza meg a természetes fa- és cserjeállomány feljövését. A Pannon térségben ezeket a sík gyepterületeket, gyakran pusztának nevezik,

de ezek a területek bármilyen névvel illethetők, csak ezzel nem!

A szikes talaj mellett találhatunk számos homoki élőhelyet is, a magyarországi Kisalföld területén éppúgy, mint a Fertő-tó tógátja környezetében. Mindenekelőtt a meszes homoki talajon csodálhatunk meg tavaszi és nyár eleji gazdag virágzást. Szibériai nőszirm, sárga sásliliom, sárga nőszirm, homoki nőszirm, apró nőszirm – mind-mind botanikai ritkaságok, amelyek minden ilyen típusú élőhelyen nyílnak a teljes PaNaNet-régióban!

Közép-Európa legszebb száraz gyepterületei.

Nyugat-Pannónia védett területei

www.interreg-athu.eu/pananetplus

PROJEKTGAZDA:

Regionalmanagement Burgenland GmbH -
Burgenlandi Natúrparkok Munkaközössége

PROJEKTPARTNEREK:

Regionalmanagement Burgenland GmbH -
Burgenlandi Natúrparkok Munkaközössége
Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság
Neusiedler See-Seewinkel Nemzeti Park Igazgatóság
Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság
Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
Burgenland Tourismus

STRATÉGIAI PROJEKTPARTNEREK:

Burgenlandi Iskolaszék
Burgenlandi Pedagógiai Főiskola
Osztrák Natúrparkok Szövetsége
Burgenlandi Természetvédelmi Szövetség

IMPRESSZUM

A kiadó és a tartalomért felelős:

PaNaNet – Das Pannonian Nature Network

Szerkesztőség:

Vilma Guresch

Vállalati tervezés és elrendezés:

a4grafik.at | Pichlmayer

Fotók:

PaNaNet, Archiv

Információs és látogatóközpontok:

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

H-8229 Csopak, Kossuth utca 16

Tel. +36 87 555 260

www.bfnp.hu

Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság

H-9435 Sarród, Rév- Kócsagvár Pf. 4

Tel. +36 99 537 620, +36 99 537 662

www.ferto-hansag.hu

Nationalpark Neusiedler See - Seewinkel

A-7142 Illmitz, Hauswiese

Tel. +43 2175 3442

www.nationalpark-neusiedlersee-seewinkel.at

Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság

H-9941 Őriszentpéter, Városszer 57

Tel. +36 94 548 034, +36 94 548 036

www.orseginnemzetipark.hu

Naturpark Neusiedler See-Leithagebirge

A-7083 Purbach, Am Kellerplatz 1

Tel. +43 2683 5920

www.neusiedlersee-leithagebirge.at

Naturpark Rosalia - Kogelberg

A-7021 Draßburg, Baumgartnerstraße 10

Tel. +43 664 446 4116

www.rosalia-kogelberg.at

Naturpark Landseer Berge

A-7341 Markt St. Martin, Kirchenplatz 7

Tel. +43 2618 52118

www.landseer-berge.at

Írottő Natúrparkért Egyesület

H-9730 Kőszeg, Rajnis u. 7

Tel. +36 94 563 121

www.naturpark.hu

Naturpark Geschriebenstein - Írottő

A-7471 Rechnitz, Bahnhofstraße 2a

Tel. +43 3363 79143

www.naturpark-geschriebenstein.at

Naturpark in der Weinidylle

A-7540 Moschendorf, Weinmuseum

Tel. +43 3324 6318

www.naturparke.at

Naturpark Raab-Őrség-Goričko

A-8380 Jennersdorf, Kirchenstr. 4

Tel. +43 3329 48453

www.naturpark-raab.at

Burgenland Tourismus

A-7000 Eisenstadt

Johann Permayr-Straße 13

Tel. +43 2682 63384-0

www.burgenland.info

Regionalmanagement Burgenland GmbH & Projektkoordination PaNaNet+

Tel. +43 3353/20660-2472, A-7431 Bad Tatzmannsdorf, Schlossplatz 1, Schloss Jormannsdorf

www.naturparke.at/de/Naturparke/Burgenland